

DOF NVJ Årsberetning 2024

Generalforsamlingen

Som så ofte før begyndte bestyrelsesåret 2024 med generalforsamlingen, der denne gang blev afholdt på Frøslev Skole på Mors. Arrangementsudvalget havde sørget for rigtig gode rammer ved at engagere Anni Ooppelstrup og Inge Kirk som turledere før mødet og Lars Mogensen, som holdt foredrag om Nattrækket over Øby - samt for god forplejning under mødet.

Endnu en gang nød vi godt af Poul Blicher som dirigent og Aase Busk som referent.

DOF's formand Egon Østergaard deltog i generalforsamlingen dels af generel interesse og dels særligt foranlediget af de mange diskussioner, der forinden havde været om placeringen af testvindmøller i Østerild og DOF's rolle i forløbet. Efter beretningen for 2023 var der flere indlæg fra bestyrelsesmedlemmer med mere kritiske holdninger, og der udspandt sig herefter en til tider følelsesladet diskussion. Egon og mange andre var overraskede over den passion, der var om emnet. Vi kom vidt omkring i meningstilkendegivelser og synspunkter, hvilket gav ny inspiration til både for bestyrelsens og for DOF's videre arbejde med testmølleområdet i Østerild.

Til bestyrelsen blev Sten Nielsen nyvalgt, mens Jes Gravgaard og Henrik Haaning og Martin Høj Hansen blev genvalgt. Som suppleanter blev Gerner Majlandt, Søren Krag og Jørn Falch valgt, mens Majken Bilgrav og Thomas Buus Nielsen ikke ønskede at genopstille.

Kun i ulige år er der valg til repræsentantskabet, så formanden, Henrik Haaning Nielsen og Jan Skjoldborg Kristensen fortsatte som repræsentanter, mens Elly Hansen blev genvalgt til revisor. En stor tak for indsatsen til alle afgåede suppleanter!

Efter generalforsamlingen holdt den nye bestyrelse et kort konstituerende møde. Ny kasserer blev Jan Skjoldborg, mens Aase Busk og Martin Høj Hansen fortsatte som sekretær og ansvarlig for Arrangementsudvalget hhv. formand.

Arrangementerne

Inden generalforsamlingen var fugleåret 2024 allerede godt i gang.

Arrangementsudvalget indledte med den traditionsrige tur til Agger Tange og har siden fyldt året op med rigtig mange spændende ture, interessante foredrag og lærerige kurser.

Her følger beretningen fra Arrangementsudvalget:

Årsberetning fra Arrangementsudvalget 2024 af Aase Busk

Arrangementsudvalget har i dette år bestået af Jan Skjoldborg Kristensen, Brian Jakobsen, Jakob Barkholt og Aase Busk Kristensen.

Gråmejerne har bestået af Anni Ooppelstrup, Hans Dahlgaard og Finn Andersen.

Årets første større arrangement var generalforsamlingen på Frøslev Skole på Mors. Mødet startede med en fugletur rundt om Frøslev Kær under ledelse af Anni Ooppelstrup. Efter frokosten holdt Lars Mogensen et spændende foredrag om "Nattrækket over Øby".

I perioden marts – juni 2024 er der afholdt Fuglestemmekursus under kyndig ledelse af Lars Mogensen.

I februar har DOF NV været repræsenteret på "Ørnens dag" i Vejlerne og ved Tange Sø.

I maj deltog DOF NV i "Tårnenes dag", der er en kappestrid mellem tårnene i Danmark, hvor det

gælder om at se og/eller høre flest arter indenfor tidsrummet kl. 5 – kl. 13. Ligeledes i maj har DOF NV deltaget i "Fuglenes dag" i Hanstholm, ved Brokholm Sø og ved Hald Sø. DOF NV har ligeledes deltaget i Fugleværnsfondens 2 ture til Agerø og en tur til Karmark Engso. Der har i årets løb været afholdt 8 Ørneklubture under ledelse af Michael Winther og Jørn Falch.

I Arrangementsudvalget bestræber vi os på, at der afholdes både Gråmejsiture og DOF-ture i hver måned, dog ikke i juli. Vi forsøger at arrangere ture i hele DOF NV's område, hvor mange af destinationer er gengangere, da det er lokaliteter, hvor vi ved, at der er noget at se. I 2024 kom der også flere nye lokationer til som Nr. Feldborg Plantage og Viborg Krat. Også Gråmejserne har været meget aktive og har som nye lokationer besøgt Sundby Sø og Ålvand Klithede. I uge 42 og uge 7 arrangeres bynære ture, der primært er baseret på børn og deres forældre/bedsteforældre. Turene er en god lejlighed til at nye børnefamilier får øje på DOF, men de har lidt under manglende fremmøde: Hvis vi skal gennemføre dem igen, håber vi på, at foreningens medlemmer vil bakke op turene ved at anbefale dem til ens omgangskreds.

I juni var vi som vanligt aktive både i fugletårnene og med vores pavillon på Vejlernes Dag 2024. Det årlige julehyggemøde holdt vi på Frøslev Skole, hvor aftenens højdepunkt var foredraget "Ord og toner i fugleperspektiv", fremført af Elly Hansen, Birte Aarup og Hans Henrik Larsen. En meget spændende oplevelse, der klart kan anbefales, hvis man får mulighed for at overvære det. Der er allerede gang i turene her i 2025, men desværre har et par stykker af disse været hæmmet af dårligt vejr.

Arrangementsudvalget vil gerne sige en kæmpe TAK til alle frivillige hjælpere, der i årets løb har brugt deres fritid på at guide de forskellige ture. Uden jer var det ikke muligt at gennemføre de mange ture og arrangementer. Også en stor tak til diverse foredragsholdere og undervisere, der også bruger deres tid i DOF NV's regi.

En helt speciel tak skal lyde til Finn Andersen, der stopper i udvalget efter gennem mange år at have stået for et utal af Gråmejsernes ture. Velkommen til Karsten Gylling, der træder til i stedet for Finn.

Til slut også en stor tak til Arrangementsudvalget for et godt samarbejde.

Vi håber, at mange vil deltage i de ture/arrangementer, der er planlagt. Husk at holde jer orienteret inde på hjemmesiderne for DOF Nordvestjylland og DOF samt på Facebook, hvor der hele tiden lægges nye tiltag op. Husk også, at det er her, eventuelle ændringer eller aflysninger bringes. Det er fra DOF's side besluttet, at der ikke længere bringes en oversigt over lokalafdelingernes fuglearrangementer i Fugle & Natur. Man kan i stedet finde fugleture og aktiviteter for hele landet på følgende hjemmeside: <https://www.dof.dk/oplev-fuglene/ture-og-aktiviter>.

Vi ses i felten til forhåbentligt mange spændende fugleoplevelser!

På vegne af arrangementsudvalget:

Aase Busk Kristensen

Mere om DOF Nordvestjylland

DOF NV deltog med fuldt mandskab til årets 2 Repræsentantskabsmøder, hvor forårsmødet blev afholdt ved Ringsted med DOF Vestsjælland som vært, samt efterårsmødet, som sædvanligt på Dalum Landbrugsskole.

Begge møder var præget af DOFs økonomiske situation i hovedforeningen, hvor man blandt mange virkemidler har været nødsaget til at bede lokalafdelingerne om først at acceptere senere udbetaling af tilskuddet til lokalafdelingerne og senest, at man i 2025 og 2026 halverer samme udbetaling. En ekstraordinær indsats i DOF har frembragt en plan, hvor vi med et mindre budget fastholder så mange aktiviteter i DOF som overhovedet muligt, selvom det nødvendigvis må være med formindsket styrke.

Første møde handlede også og ikke mindst om sagen om placeringen af testcenteret i Østerild, hvor DOF NV med Jan Skjoldborg og Henrik Haaning var på talerstolen med et længere oplæg og markante stemmer i den efterfølgende debat. Stærk forberedelse og flot fremføring af materialet imponerede alle på mødet.

I DOF NV bliver vi lige så stille flere og flere børn og unge; i 2024 er vi nået op på 9 medlemmer i Ørneklubben og 7 medlemmer, som er juniorer. Antallet af andre medlemmer er nogenlunde stabilt. Også den økonomiske situation hos DOF NV har været ganske fin, da regnskabet viser at indtægterne er større end udgifterne. For DOF NV betyder det reducerede tilskud fra hovedforeningen, at vi har arbejdet med et budget for 2025, hvor vi tærer på beholdningen for at fastholde vores aktivitetsniveau.

I efteråret stoppede Jes Gravgaard af personlige årsager, og Søren Krag tiltrådte i stedet. Tusind tak til Jes for det store arbejde i bestyrelsen! Vi håber Jes kan være med igen på et senere tidspunkt. Jes har bl.a. været central i bestyrelsens arbejde med at strukturere opgaver og projekter. To forsøg på at finde en web-baseret løsning viste, at de tilgængelige muligheder passer os dårligt, og vi måtte derfor finde en anden vej. Årets visionsmøde ændrede vi til bestyrelsesdag, da vores behov for at konkretisere idéer og formulere projekter kom i første række. Kirsten Marie Haugstrup havde meget venligt inden mødet samlet og struktureret de mange idéer fra de seneste år. Tilgangen til strukturen blev foreløbig løst ved at opstille en større oversigt med over 20 opgaver og projekter, som bestyrelsen vil arbejde med og prioritere imellem.

En god basis for det arbejde blev lagt i starten af 2024, hvor vi i bestyrelsen blev enige om at opdele bestyrelsesmøderne i dels de ordinære møder, som holdes efter vedtægterne og online - og dels temamøder, som er lidt længere fysiske møder med et eller højst to overordnede emner, som man kan komme ned i detaljerne med.

Temaer det seneste år har været: Østerild, web-baseret struktur for foreninger, forstyrrelser i naturen samt for nylig opfølgning på bestyrelsesdagen og prioritering af opgaver/projekter.

Vi har fra bestyrelsens side annonceret efter en redaktør, så indholdet på vores hjemmeside og facebookside kan blive endnu mere attraktivt. Det er ikke lykkedes at finde en endnu, så mens indlæggene på hjemmesiden er ret få, er vi heldige med at medlemmerne af facebooksiden DOF Nordvestjylland er meget aktive. Endnu en gang er facebookgruppen vokset med mere end 100 medlemmer på et år, så hele 975 personer nu er med til at lægge historier op, foruden at diskutere eller blot nyde indlæggene.

Naturpolitik

I 2024 har DOF NV indsendt 3 hørings svar: To om BioCirc Energipark i Tjele og en om motorvej Viborg (sammen med DN Viborg) - dertil kommer alle kommentarerne til handleplanerne for Natura2000-områderne, som var i høring i 2024. Vores fokus har været på sager med særlige fugle-interesser på spil; det betyder at vi undlader at indsende svar til en del høringer, også ind imellem høringer hvor andre grønne organisationer eller borgere synes, at det må være oplagt at DOF NV svarer. Vi vurderer hver enkelt høring grundigt og med argumenter fra lokale DOFere.

Det har ikke været muligt at indsende hørings svar til planerne for testvindmøller og PtX-anlæg i Østerild, da man fra myndighedernes side har valgt at undlade at sætte høringer i gang.

Da både §3-områder og NATURA2000-habitatområder vil blive påvirket, har DOF NV reageret ved, udover at deltage i debatter, også at dokumentere og kortlægge naturforhold, naturværdier, særlige ynglefugle, særlige trækfugle m.m. gennem mange besøg i området.

Resultaterne fra 2024 skal forfattes og rundsendes til relevante institutioner i starten af 2025, hvorefter undersøgelserne og kortlægningerne vil fortsætte i 2025.

Bemærkelsesværdige resultater fra 2024 var bl.a. en tæt bestand af Trane, flere ynglende Natravne, en pæn bestand af Bynkefugl i de fugtige klitlavninger, en vagtel og væsentlige forekomster af rastende Skovsædgæs, men også registreringer af fåtallige og sjældne sommerfugle som Hedepletvinge, Engblåfugl og Moserandøje, meget store forekomster af den endemiske hvide form af Majgøgeurt – Thygøgeurten, og dertil andre insekter som bl.a. de rødlistede Humlerovbille, Hue-Vandnymfe og Lille Guldløber..

Med baggrund i sidste års generalforsamling og korrespondance med bl.a. Egon Østergaard deltog nogle stykker fra DOF til i en fælles besigtigelse af området sammen med repræsentanter for BFN og DN. Resultatet af det var meget positivt, og Egon kvitterede med en meget fin leder i Fugle og Natur.

Der er væsentlige levesteder og en unik og meget gammel natur på spil her, og det sidste ord er ikke sagt i den sag.

DOF NV's aktivitet i sagen har bidraget til at DOF præcist har formuleret, at vi i foreningen skal være proaktive i arbejdet med grøn energi (og andre relevante områder). Målet er bl.a., at vi bliver set som samarbejdspartnere i stedet for modstandere.

Samtidig er DOF og dermed også DOF NV fortalere for VE-anlæg. Anlæggene skal blot holdes uden for naturområder, der er beskyttede eller beskyttelsesværdige. Anlæg i nærheden af disse områder må desuden ikke påvirke områderne negativt.

I DOF har vi en VE-gruppe, hvor man diskuterer VE på kryds og tværs, primært gennem mails; her mangler DOF NV-medlemmer til at deltage i disse diskussioner, så interesserede må gerne sige til.

DOF NV har 2024 fortsat været repræsenteret af Poul Blicher ved møderne i arbejdsgruppen for naturgenopretning af Hjarbæk Fjord. Gruppen afleverede i sensommeren 2024 deres afsluttende projektrapport til videre politisk behandling i Viborg Kommune. Rapporten kan ses via dette link: [Handleplan for naturgenopretning af Hjarbæk Fjord](#)

Poul Blicher har tillige deltaget for DOF NV ved årets møder i "Kystvandrådet for den centrale del af Limfjorden", et arbejde som har sat store og meget tydelige aftryk i de nationale politiske aftaler om Den Grønne Trepert. Nærmere om Kystvandrådets arbejde og afrapportering findes her: <https://www.limfjordsraadet.dk/projekter/kystvandraad/>

Det er glædeligt, at vi DOF NV i 2024 har fået møder i stand med Naturstyrelsen Thy hhv. Kronjylland; det er godt at få indblik i Naturstyrelsens arbejde med bl.a. urørt skov og Naturnationalparker, samt arbejdet med at passe på rederne i skovene. Vi fik lagt en god basis for samarbejdet, hvor en af de mest oplagte opgaver er at sikre truede fuglearters reder. Ser man en ugle- eller rovfuglerede eller et større spættehul, så meld meget gerne ind på DOF-basen med præcis stedsangivelse; man kan eventuelt vælge at gøre sin observation hemmelig. Er du interesseret i at være med til en struktureret indsats for disse reder, så kontakt endelig bestyrelsen.

Danmarks naturnationalparker tog form i løbet af 2024, bl.a. blev bestyrelserne nedsat. NNP Hanstholm er eneste naturnationalpark i Nordvestjylland, og her blev Sabine Stosiek valgt ind. Både til NNP Kompedal og NNP Fussingø ligger tæt på grænsen til Viborg Kommune, og her blev vi spurgt om kvindelige kandidater. Annie Pedersen blev valgt ind for NNP Kompedal, mens det blev Jens Bonde Poulsen fra DOF Østjylland, der blev valgt ind i NNP Fussingø. Alle DOFs bestyrelsesmedlemmer i NNP'erne er med i DOFs NNP-mailgruppe, hvor man diskuterer på kryds og tværs for at finde gode veje til beskyttelse og benyttelse.

Nye grupper, som skal arbejde med naturområder, fortsætter i øvrigt med at skyde op. Naturområdet ved Mønsted Kalkgruber er blevet dannet, og her er Christian Bøggild med i brugerrådet. Senest er støttegrupperne for Den Grønne Trepert været under forberedelse, og her har DOF NV Sten Nielsen med for Skagerrak og Nordlige Kattegat, vi har Poul Blicher med for Limfjorden suppleret af Martin Høj Hansen, og vi har Thorkil Brandt med for Randers Fjord suppleret af Lars Mogensen. DOF skal sammen med andre grønne organisationer hjælpe DN (og de to andre parter: Landbrug & Fødevarer og de offentlige instanser) med at få meget mere natur i Danmark til gavn for klima, vandmiljø og biodiversitet.

Jens Kristian Kjærgaard har fortsat sit arbejde som DOF's repræsentant i Nationalparkrådet for Nationalpark Thy. Møderne har været konstruktive og det har været en god dialog. Det er en god gruppe som repræsenterer mange forskellige synspunkter. Synspunkter og holdninger er blevet delt på fordragelig vis, og det har været spændende at følge med i de udfordringer og initiativer som foregår. Med mange tunger lykkedes det at undgå store besparelser, som der ellers var lagt op til i finansloven.

Feltprojekter:

Sortgrå Ryle

I alt 13 optællere deltog den 13. januar i den årlige totaloptælling af Sortgrå Ryle på hele strækningen mellem Bulbjerg i nord og Agger Tanges sydspids i syd.

Det er tredje år i træk, at totaltællingen gennemføres, og som vanligt var DOF Nordvestjylland værter efterfølgende med "afterbirding", hvor dagens resultater samles over en god middag.

For første gang deltog også DOF Vestjylland – og de dækkede strækningen fra Thyborøn i nord til Bovbjerg i syd.

I begge områder optælles også Skærpiber, Stenvender og Sandløber.

Da tællingerne foretages efter samme metodik år efter år, benyttes vores optællinger af Sortgrå Ryler af DCE, Aarhus Universitet i forbindelse med NOVANA-afrapportering til EU.

Dette hyggelige vinterprojekt tiltrækker også optællere fra DOF-Nordjylland, så vi mødes alle sammen på tværs af "DOF-grænserne".

Ynglefugleprojekt Thy

Projektet fortsatte ufortrødent med samme stærke hold af optællere. I år blev et nyt område inkluderet ved Vangså.

Det vil sige at vi nu har optalt Trøjborg, Istrup og Messingtoft Sande i tre år, der har været punkttælling i Nystrup Klitplantage i to år, og Vangså er optalt for første gang i 2024.

Vores resultater er meget værdsatte af Nationalpark Thy, da de enkelte projekter alle har til formål at dokumentere virkninger af ændringer og tiltag i områderne. Det handler dels om helårsgræsning af heste i et område, bygning af gruppeshelter nær et andet, øget hydrologi i et tredje, urørt skov i et fjerde, og i det femte område er det med henblik på opkøb og senere naturtiltag.

Nogle af de bemærkelsesværdige resultater er bl.a. ynglende Tinksmed i to af områderne, ynglende Bynkefugl i Messingtoft Sande, ynglende Sydlig Blåhals i Vangså samt en spændende udvikling i Sanglærkebestanden i Trøjborg. Der blev registreret adskillige par af Sortstrubet Bynkefugl, enkelte par Traner og en pæn og stabil bestand af Rødrygget Tornskade i et af områderne.

Henrik Haaning er tovholder for begge projekter - tusind tak til Henrik og for alle de deltagende frivillige for den store indsats!

Mere om tællinger og DOF-basen

I DOF NV blev der i 2024 gennemført 61 punkttællinger; de nye tiltag "Tidlig yngletid" og Nattælling" er stadig i en opstartsfasen med hhv. 13 og 3 ruter.

I Boligbirding var 7 deltagere ud af 310 fra Nordvestjylland i 2024, og Helge Røjle nåede med 137 arter i forårstællingen (igen) flest arter fra matriklen i hele landet - virkelig imponerende! Og så har vi mange, der indberetter til DOF-basen; det skriver Gerner Majlandt om her:

I 2024 er der indtastet 2.164.000 observationer i dofbasen i hele Danmark, og i DOF Nordvestjylland er der indtastet 90.234 observationer; det er de laveste indberetning siden 2019 som er noget under de 105.860 i 2023, og en del under rekordåret 2021, hvor der blev indtastet 133.924 observationer.

Antal observationer i DOF-basen inden for DOF Nordvestjyllands område:

2023: 105.860

2022: 97.032

2021: 133.924

2020: 105.985

2019: 80.011

2018: 64.000

2017: 59.474

2016: 53.253

2015: 55.916

I DOF NV har 17 observatører indtastet mere end 1.000 observationer, og Gerner Majlandt og Thorkil Brandt nåede over 10.000 observationer i 2024. Virkelig flot!

Observationer pr. kommune:

Thisted 37.084

Viborg 30.230

Skive 20.154

Morsø 3.248

På et eller flere af vores bestyrelsesmøder blev der stillet skarpt på meget fåtallige indberetninger på DOF-basen fra en række områder, bl.a. de større søer i Thy. Det er fulgt op med en række optællinger, og jeg vil opfordre alle til at bidrage med optællinger, uanset hvor.

Liste over SU-arter i DOF NV:

Stillehavslom 1r Hanstholm 1/1- 1/3

Amerikansk kærhøg 1 2k r Sundby Kær 27/2-28/2

Halsbåndstrolch x Trolch (hybrid) 1 AD han r Kølsen-Skals engsø 13/4

Sibirisk Krikand 1 han r Arup vejle 17/4

Prærietrane 1 r Vejlerne 10/7-27/9

Atlantisk Skråpe/Scopolis Skråpe 1n Stenbjerg 28/9

Atlantisk Skråpe/Scopolis Skråpe 1n Havet ud for Flade sø 29/9

Nathejre 1t Øby 16/10 nat-optaget

Krognæb 1t 1k Ø 3/11

Himalayasanger 1r Lodbjerg fyr 9/11-11/11

Af særlige ynglefugle kan nævnes en fordobling af ynglebestanden af Sølvhejre i Vejlerne til i alt 43 par, dertil er der etableret en ny koloni med 13 par på Mors.

Antallet af observerede fuglearter i lokalafdelingen i 2024 lå på samme niveau som de foregående par år med 316 arter - med 314 i 2023, 317 i 2022, 324 i 2021 og 326 i 2020.

Fondsinvesteringer og faciliteter

Fugleværnsfonden erhvervede i 2024 Tindbæk Hestehave, som ligger i den aller-sydøstligste del af lokalafdelingen, bare et par stenkast fra Karmark Engsø, som blev erhvervet af Fugleværnsfonden i 2023. Fonden arbejder i øjeblikket på strategien for begge områder, bl.a. for hvilke områder der skal ligge urørte, og hvor man skal forbedre forholdene for færdsel, inkl. et nyt fugletårn eller -skjul. Det bliver spændende at følge områdets udvikling! Etablering af en frivillig lokal arbejdsgruppe er nået langt i 2024, og ambitionen er at alt ruller i løbet af 2025.

Desuden er Fugleværnsfondens Skoletjeneste Fugl af Glæde kommet godt fra start. De første 150 skoleelever, bl.a. fra Viborg, har besøgt fondens reservater for at lære om fuglelivet.

Nye fugletårne eller -skjul har vi ingen fået af i 2024; vi har været involveret i et par projekter og givet idéer og gode råd fra sidelinjen andre steder, så vi har forberedt 2025 bedst muligt.

Henrik Haaning og Jens Kristian Kjærgaard har undersøgt muligheder for etablering af et fugletårn i sydenden af Hanstholm Vildtreservat samt ved Ørum Sø + et par andre områder, hvor det foreløbig vurderes ikke at være hensigtsmæssigt. Vi fik endda en anmodning fra Morsø Kommune i juni 2024, om at komme med synspunkter og forslag til etablering af fugletårn og fugleskjul i Dragstrup kær (Jølby Nor). Vi har deltaget i besigtigelse og har sendt skriftlige konstruktive forslag, som er taget godt imod. Senest har Jens Kristian foreslået et fugletårn ved vestenden af Vandet Sø. Et fugletårn vil tilmed virke som en stopklods for ulovlig surfing fra vestsiden. Desuden har vi sammen med DN igen i år kommet med indspark til Thisted Kommune omkring manglende skiltning ved Vandet Sø vedrørende surfing-reglerne.

Med disse muligheder for at se endnu flere fugle vil jeg sige tusind tak for 2024 til alle fuglevenner i Nordvestjylland, og jeg håber at 2025 bliver et endnu bedre fugleår!

På bestyrelsens vegne
Martin Høj Hansen